

SZÖVEG –
KÖLNEI LÍVIA

KÉP –
SZATHMÁRY MELINDA

BELE LEHET „SZENTÜLNI” A PEDAGÓGUSHIVATÁSBA

A piaristák 400 éve

A budapesti Piarista Gimnázium és a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Duna-parti épületegyüttese korábban az ELTE Bölcsészettudományi Karának székhelye volt. Az egykori csúnya, lepusztult épület hihetetlenül megszépült, kivilágosodott, amióta jogos tulajdonosaihoz visszakerült. Itt beszélgettem **Labancz Zsolt**tal, a Piarista Rend magyarországi tartományfőnökével jubileumokról és feladatokról.

- ◆ – **Sok évfordulót ünnepelnek a piaristák 2017-ben.**
– Valóban sok szép évfordulós ünnepet hoz számunkra 2017. 400 éve, 1617-ben alapította meg Kalazanci Szent Józsefa szerzetesrendet. Alapítónkat pedig, akit egymás között Kalazanciusnak is nevezünk, 250 éve avatták szentté. A pesti iskolánk pedig éppen 300 éves. De vannak 25 éves évfordulóink is: a váci és a szegedi iskoláink 25 éve indultak újra, a gödi szakiskolánk pedig szintén 25 éve létesült.
A piaristák egy tanító szerzetesrend tagjai. Kalazanci Szent József már 1597-ben létrehozta az iskoláját, mert úgy látta, hogy a szegény gyerekeket oktatással tudja hosszú távon segíteni. Később felismerte, hogy egy iskola működtetéséhez közösség kell, ezért társakat keresett, és 1617-ben a tanító szerzetesközösség megalapításával tette fenntarthatóvá az iskolát. Az ő távlatos gondolkodásának köszönhető, hogy ma ennyi piarista iskola van szerte a világban. Kalazancius biztató példakép abból a nézőpontból is, hogy bele lehet „szentülni” a pedagógushivatásba.

- **Az ünneplés egyben a nyitás lehetősége is az érdeklődő emberek felé.**
Milyen megemlékezéseket terveznek idén?
– A jubileumokhoz sok ünnepség kapcsolódik majd azokon a helyeken, ahol piarista létesítmények működnek. A teljesség igénye nélkül: áprilisban szervezünk piarista ifjúsági találkozót Pesten, valamint kórustalálkozót és képzőművészeti versenyt a diákoknak. A Budapesti Történeti Múzeumban 2017 novemberében nyílik majd egy nagy, átfogó kiállítás „Hitre, tudásra” címmel, amely a piaristák szerepét mutatja be a magyar művelődéstörténetben. 300 éve folyamatosan működő pesti iskolánkba ünnepelni hívjuk majd az öregdiákokat, tudományos és művészeti rendezvények, koncertek is kapcsolódnak az ünnepléshez, és a pesti városházán díszközgyűléssel emlékeznek a jubileumra.

Labancz Zsolt, a Piarista Rend magyarországi tartományfőnöke
Kép: Szathmáry Melinda

– A piaristák soha nem éltek visszavonultan. Küldetésük – „tanítás által evangelizálni” – a világhoz szól.

– Kalazanci Szent Józsefnek hármas célja volt az iskolával: egyrészt – természetesen – oktatni, azaz praktikus tudást adni a diákoknak, másrészt az Evangélium üzenetét továbbítani a tanítás által. A harmadik pedig a szociális szempont: az iskolai oktatás-nevelés a társadalom jobbá tételének eszköze is. Mintha ez az utóbbi szempont ma Magyarországon teljesen háttérbe szorulna. A cél csak annyi, hogy legyen naprakész tudása a diákoknak, hogy egyénileg érvényesüljenek, de nagyon kevés szó esik a társadalom alakításáról, arról, hogy milyen társadalmat szeretnénk, és ahhoz mire kell ma nevelni és oktatni a diákokat.

– Hogyan lehetne koncentrikus körökként elképzelni azt a szervezeti felépítést, ahogyan beépülnek a társadalomba?

– Ha hagymahéjszerűen képzeljük el, legbelül a szerzetesközösség van, azután azok a kollégáink, akik velünk együtt „hordozzák” az iskolákat. A nevelő-oktató munkát többségében világi kollégáink végzik, átlagosan három-négy szerzetes rendtárs dolgozik egy iskolában. A külsőbb körökben azután ott vannak a diákjaink és szüleik, valamint az öregdiákjaink, akiknek nagyon

jelentős szerepük van, mert rajtuk keresztül „tagozódunk be” igazán a társadalomba. Most alakul egy izgalmas közösségi forma is körülöttünk, a Piarista Testvériség, amelyben világi emberek is el tudnak köteleződni ígérettel a kalazanciusi lelkiség mellett.

– A szociális érzékenységet hogyan lehet a tanítás keretei között megvalósítani? Hogyan kerül el, hogy a piarista iskolák ne csupán „elitképzők” legyenek?

– Sok régióban vagyunk jelen: Pesten, Mosonmagyaróváron, Kecskeméten, Vácott, Gödön, Nagykanizsán, Szegeden, Sátoraljaújhelyen, és egy kis jelenlétünk van Csíkszeredában is... A köznevelésnek is különféle ágazataiban dolgozunk: óvodától érettségiig foglalkozunk fiatalokkal, illetve egy 25 fős egyetemi szakkollégiumunk is van. A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolának harmadrészből fenntartói vagyunk, így egy kicsit részt veszünk a felsőoktatásban is. A szociális érzékenység mindig jelen volt a piarista nevelésben: az osztályok, iskolai közösségek kiegyenlítő szociális hálóként is működnek, megoldjuk, hogy soha senki ne maradjon ki programból azért, mert anyagi háttere azt nem teszi lehetővé. Gödi szakiskolánk és kollégiumunk erőteljes nyitást jelent az iparos-szaktanácsos réteg felé, és ide nagyon nehéz családi háttérből is érkeznek diákok. Néhány hónapja indult Sátoraljaújhelyen a Tanodánk, ahol 30 általános iskolás cigány gyermekkel foglalkozunk délutánonként, napközi jelleggel. Együtt tanulunk velük, és fejlesztő foglalkozásokat is tartunk nekik. Ott egyébként középiskolai kollégiumunk is működik 25 éve, ahol szintén sok hátrányos helyzetű diák lakik. Legújabb kezdeményezésünk Vácott egy munkaerő-diagnosztikai és munkapiaci elhelyezkedést segítő központ, amely különleges nevelési igényű és hátrányos helyzetű fiataloknak nyújt majd segítséget, akiknek nehézségeik lehetnek a munkakezdéssel. Ez olyan úttörő kezdeményezés Magyarországon, hogy még a jogszabályi háttere is csak most alakul. ♦

A teljes interjú – a piarista szerzetesnőkről, a Piarista Testvériségről, a rendalapító lelki fejlődéséről, az „új pümkösdről” és az utánpótlásról – a kepmas.hu oldalon olvasható, a Társalgó rovatban.